

STANDARD č. 4

Personální zabezpečení výkonu sociálně-právní ochrany dětí

Agenda sociálně-právní ochrany dětí (dále jen SPOD) je svěřena dle vnitřní směrnice Organizačního řádu Městského úřadu v Českém Krumlově oddělení sociálně právní ochrany dětí (dále jen OSPOD), který je současně s oddělením školství, tělovýchovy a sportu zařazen pod Odbor školství, sportu a péče o dítě (dále jen OŠSPD). Organizační řád zároveň stanoví počet pracovníků zařazených do OSPOD.

1. Oprávnění a povinnosti k jednotlivým pracovním pozicím vztahujícím se k výkonu sociálně právní ochrany

Všichni pracovníci orgánu sociálně-právní ochrany dětí při Městském úřadu v Českém Krumlově vykonávají výhradně sociálně-právní ochranu, nedochází zde k žádným kumulacím funkcí.

Jedná se o šest sociálních pracovníků, z nichž jedna má na starosti problematiku osvojení – oprávnění a povinnosti viz. pracovní profily.

Dále zde pracují tři kurátoři pro mládež, z nichž jeden vykonává půl úvazkem kurátora pro děti a mládež a půl úvazkem sociálního pracovníka – oprávnění a povinnosti viz. pracovní profily.

Dva pracovníci SPO jsou vyčleněni pro oblast náhradní rodinné péče:

- Zabývají se pěstounskou péčí,

Vzhledem k tomu, že v současné době chybí na OSPOD Český Krumlov pracovník na agendu cizí péče, vykonávají ji dočasně sociální pracovníci.

Na OSPOD není specializovaný pracovník pro ochranu týraných a zneužívaných dětí. Tuto specializaci má každý sociální pracovník OSPOD Městského úřadu v Českém Krumlově, každý se ve svém správním obvodu zabývá ochranou týraných a zneužívaných dětí.

Vedoucí OŠSPD zároveň vykonává funkci vedoucí oddělení SPOD.

Základním výchozím kritériem při výpočtu přiměřeného počtu zaměstnanců orgánu sociálně-právní ochrany je nejméně 1 zaměstnanec na 800 dětí (osob do 18 let věku), které jsou hlášeny k trvalému pobytu ve správním obvodu orgánu sociálně-právní ochrany Městského úřadu v Českém Krumlově.

Dle sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (dále jen MPSV) bylo takových dětí k 31. 12. 2021 v počtu 8 208.

Co se týče míry náročnosti výkonu sociálně-právní ochrany dle Doporučení MPSV ke stanovení počtu zaměstnanců obce s rozšířenou působností zařazených do OSPOD spadá Český Krumlov do III. kategorie – vysoká míra náročnosti výkonu sociálně-právní ochrany.

2. Pracovní profily jednotlivých pracovníků zařazených v orgánech sociálně-právní ochrany k výkonu sociálně-právní ochrany

2.1. Vedoucí odboru, vedoucí oddělení

V případě nepřítomnosti je zastupován určeným pracovníkem z OSPOD.

Koordinuje výkon sociálně-právní ochrany dětí, pomáhá při řešení složitých případů.

Poskytuje pracovníkům podporu a kontroluje jejich činnost.

Vede porady pracovníků a organizuje sdílení informací o poskytované sociálně-právní ochraně dětí.

Provádí výkon sociální práce v rozsahu činností a povinností sociálního pracovníka, kurátora pro děti a mládež.

Řeší stížnosti, náměty a připomínky na SPOD nebo způsob poskytování SPOD v návaznosti na vnitřní pravidla.

Organizuje plán dovolených.

Eviduje docházku pracovníků.

Podílí se na výběru nových pracovníků.

Zajišťuje zaškolování nových pracovníků.

Navrhuje odměny a osobní příplatky.

Pravidelně hodnotí pracovníky.

2.1.1. Kvalifikační požadavky

Vysokoškolské vzdělání získané studiem v bakalářském, magisterském nebo doktorském studijním programu zaměřeném na sociální práci, sociální politiku, sociální pedagogiku, sociální péči, sociální patologii, právo nebo speciální pedagogiku, akreditovaném podle zvláštního právního předpisu.

2.1.2. Osobnostní předpoklady

- bezúhonnost
- řídí se etickým kodexem sociálních pracovníků
- empatický, kreativní
- schopen celoživotního vzdělávání
- zná platnou legislativu
- zná a ovládá metody řízení pracovního týmu, způsoby podpory a kontroly pracovníků.
- dokáže jednat s pracovníky, klienty a institucemi.
- dokáže komunikovat v náročných situacích.
- dokáže se vyjadřovat v písemné formě.
- zvládá řešení stresových, mimořádných a náročných situací. Dokáže se rozhodovat.
- je flexibilní, osobnostně zralý.

2.2. Sociální pracovník

Sleduje nepříznivé vlivy působící na děti a zjišťuje příčiny jejich vzniku, provádí šetření poměrů dětí v rodinách, školách a zdravotnických zařízeních, případně dalších místech pobytu nezletilých.

Činí opatření k omezení působení nepříznivých vlivů na děti.

Pravidelně vyhodnocuje situaci dítěte a jeho rodiny, poskytuje pomoc rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte.

Zpracovává na základě vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny individuální plán ochrany dítěte, stanoví opatření k zajištění ochrany dítěte, k poskytnutí pomoci rodině ohroženého dítěte a k posílení funkcí rodiny a stanoví časový plán pro provádění těchto opatření, a to ve spolupráci s rodiči nebo jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte, dítětem a odborníky, kteří se podílejí na řešení problému dítěte a jeho rodiny.

Účastní se a připravuje podklady pro pořádání případové konference pro řešení konkrétních situací ohrožených dětí a jejich rodin.

Připravuje a zpracovává podklady pro jednání Komise pro sociálně-právní ochranu dětí.

Provádí poradenskou činnost v souladu se zákonem o sociálně-právní ochraně dítěte.

Poskytuje pomoc při uplatňování nároku dítěte na výživné a při vymáhání plnění vyživovací povinnosti k dítěti, včetně pomoci při podávání návrhu soudu.

Ukládá výchovná opatření dle zákona o sociálně-právní ochraně dětí, popř. podává k soudu návrh na uložení těchto opatření, na prodloužení doby trvání tohoto výchovného opatření nebo na jeho zrušení.

Oznamuje Krajskému úřadu děti vhodné k umístění do náhradní rodinné péče.

Zabývá se ochranou týraných a zneužívaných dětí.

Podává k soudu návrh na:

- Omezení nebo zbavení rodičovské odpovědnosti nebo pozastavení jejího výkonu;
- na nařízení ústavní výchovy;
- na prodloužení nebo zrušení ústavní výchovy;
- na svěřeni dítěte do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, na prodloužení doby trvání tohoto svěřeni a na zrušení rozhodnutí o svěřeni dítěte do tohoto zařízení.

Poskytuje soudu součinnost při výkonu rozhodnutí o výchově nezletilých dětí.

Podává soudu návrh na vydání předběžného opatření podle zvláštního právního předpisu.

Vykonává funkci opatrovníka a poručníka, činí neodkladné úkony v zájmu dítěte a jeho zastoupení v době, kdy není dítěti ustanoven poručník nebo dokud se ustanovený poručník neujme své funkce. Sleduje dodržování práv dítěte ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy, v domovech pro osoby se zdravotním postižením a v dětských domovech pro děti do 3 let věku. Vydává písemný souhlas s pobytem dítěte mimo ústav, navštěvuje rodiče dítěte, kterému byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova.

Na žádost je povinen poskytnout:

- Soudu a správnímu úřadu údaje potřebné pro občanské soudní řízení a správní řízení;
- orgánu činnému v trestním řízení údaje potřebné pro trestní řízení;
- orgánu sociálního zabezpečení, orgánu pomoci v hmotné nouzi a orgánu státní sociální podpory údaje potřebné pro rozhodování o sociálních dávkách, a to v rozsahu odpovídajícím potřebám řízení před těmito orgány;
- školským zařízením pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy, domovům pro osoby se zdravotním postižením a dětským domovům pro děti do 3 let věku informace o poměrech v rodině dítěte, které bylo do tohoto zařízení umístěno na základě rozhodnutí soudu, a je-li tomuto dítěti zprostředkována pěstounská péče nebo osvojení, též informace o postupu při tomto zprostředkování;

- intervenčnímu centru údaje, které má orgán sociálně-právní ochrany o osobě ohrožené násilným chováním pro účely poskytování pomoci této osobě intervenčním centrem podle zákona o sociálních službách;
- obecní policii údaje v rozsahu nezbytném pro plnění úkolů obecní policie.

Dále je povinen:

- Orgánu činnému v trestním řízení oznámit skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán na dítěti trestný čin, nebo že dítě bylo použito ke spáchání trestného činu, nebo že dochází k násilí mezi rodiči, jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte a dalšími fyzickými osobami v domácnosti obývané dítětem, nebo že není plněna vyživovací povinnost k dítěti;
- Probační a mediační službě poskytnout na její žádost informace v rozsahu potřebném pro trestní řízení;
- oznámit krajské pobočce Úřadu práce, která povolila výkon umělecké, kulturní, sportovní nebo reklamní činnosti dítěte podle zvláštního právního předpisu, skutečnosti, které odůvodňují zahájení řízení o zákazu činnosti dítěte, je povinen sledovat, zda došlo k nápravě;
- poskytnout Veřejnému ochránci práv informace, které si vyžádá při šetření podle zvláštního zákona.

Vede příslušnou evidenci a spisovou dokumentaci.

Rozhoduje ve věcech přestupků v sociálně-právní ochraně dětí a dalších záležitostech vyplývajících z příslušného zákona.

Aplikuje do praxe Standardy kvality sociálně-právní ochrany.

Dále plní úkoly vyplývající ze zákona o sociálně-právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb., v platném znění.

Je oprávněnou úřední osobou ve smyslu zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a to k úkonům správního orgánu v řízení:

1. Podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí v platném znění;
2. uložení pokuty dle § 58 odst. 4 zák. č. 128/2000 Sb., o obcích v platném znění.

V případě nutnosti plní úkoly uložené nadřízenými i nad rámec této pracovní náplně, tyto úkoly nesmějí být v rozporu s jeho schopnostmi, odbornými znalostmi a se zákoníkem práce.

2.2.1. Kvalifikační požadavky

Odbornou způsobilostí k výkonu povolání sociálního pracovníka je:

- vysokoškolské vzdělání získané studiem v bakalářském, magisterském nebo doktorském studijním programu zaměřeném na sociální práci, sociální politiku, sociální pedagogiku, sociální péči, sociální patologii, právo nebo speciální pedagogiku, akreditovaném podle zvláštního právního předpisu;

2.2.2. Osobnostní předpoklady

- bezúhonnost
- řídí se etickým kodexem sociálních pracovníků
- empatický, kreativní
- schopen celoživotního vzdělávání
- schopen týmové spolupráce

- vnímavý, chápavý, umí komunikovat
- orientuje se v platné legislativě

2.3. Kurátor pro děti a mládež

Vykonává sociální kuratelu, která spočívá v provádění opatření směřujících k odstranění, zmírnění nebo zamezení prohlubování anebo opakování poruch psychického, fyzického a sociálního vývoje dítěte.

Působí proti opakovaným poruchám v chování a jednání dětí se zvláštní pozorností věnovanou pachatelům trestné činnosti.

Upozorňuje Krajské úřady na potřebu napomáhat dětem, které ukončily školní docházku, při získávání možností pokračovat v další přípravě na povolání, zejména jde-li o děti propuštěné z ústavní výchovy, ochranné výchovy nebo výkonu trestu odnětí svobody.

Spolupracuje s krajskými pobočkami Úřadu práce při zprostředkování vhodného zaměstnání pro tyto děti.

Usměrňuje péči o tyto děti podle programů péče o problémové skupiny dětí zpracovaných státními orgány, obcemi, pověřenými osobami a dalšími právníckými a fyzickými osobami.

Pomáhá dětem překonat problémy, které mohou vést k negativním projevům v jejich chování.

Jsou v osobním styku s dítětem, jeho rodiči nebo osobami odpovědnými za jeho výchovu.

Volí prostředky působení na děti tak, aby účinně působily na děti podle druhu a povahy poruchy v chování dítěte a jeho sociálního postavení.

Řeší problémy dítěte, je-li to účelné, v prostředí, kde se dítě zpravidla zdržuje.

Analyzuje situaci v oblasti sociálně patologických jevů u dětí a mládeže a navrhuje preventivní opatření.

Účastní se přestupkového řízení vedeném proti mladistvému v souladu se zákonem o přestupcích, trestního řízení vedeném proti mladistvému a řízení o činech jinak trestných u dětí mladších 15 let podle zvláštního právního předpisu.

Navštěvuje děti s nařízenou ústavní výchovou z důvodu závažných výchovných problémů, děti s uloženou ochrannou výchovou, děti vzaté do vazby a ve výkonu trestního opatření odnětí svobody a rovněž rodiče těchto dětí.

Spolupracuje s příslušným střediskem Probační a mediační služby, a to zejména při zjišťování poměrů mladistvého pro účely trestního řízení a u dětí mladších 15 let pro účely řízení o činech jinak trestných, a při výkonu opatření uložených dítěti či mladistvému podle zvláštního právního předpisu.

Pomáhá dětem po propuštění z ochranné nebo ústavní výchovy a po propuštění z výkonu trestního opatření odnětí svobody s cílem působit k obnovení jejich narušených sociálních vztahů, jejich začlenění do rodinného a sociálního prostředí a k zamezení opakování protiprávní činnosti.

Zajišťuje návaznou péči dětem po propuštění z ochranné nebo ústavní výchovy i po dosažení zletilosti, zejména dojde-li k prodloužení ústavní nebo ochranné výchovy, při zajištění návazné péče spolupracuje zejména s obcemi v samostatné i přenesené působnosti, s krajskou pobočkou Úřadu práce, s poskytovateli sociálních služeb a zařízeními pro výkon ústavní a ochranné výchovy.

Sleduje nepříznivé vlivy působící na děti a zjišťuje příčiny jejich vzniku, provádí šetření poměrů dětí v rodinách, školách a zdravotnických zařízeních, případně dalších místech pobytu nezletilých.

Činí opatření k omezení působení nepříznivých vlivů na děti.

Pravidelně vyhodnocuje situaci dítěte a jeho rodiny, poskytuje pomoc rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte.

Zpracovává na základě vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny individuální plán ochrany dítěte,

stanoví opatření k zajištění ochrany dítěte, k poskytnutí pomoci rodině ohroženého dítěte a k posílení funkcí rodiny a stanoví časový plán pro provádění těchto opatření, a to ve spolupráci s rodiči nebo jinou s obou odpovědnou za výchovu dítěte, dítětem a odborníky, kteří se podílejí na řešení problému dítěte a jeho rodiny.

Účastní se a připravuje podklady pro pořádání případové konference pro řešení konkrétních situací ohrožených dětí a jejich rodin.

Připravuje a zpracovává podklady pro jednání Komise pro sociálně-právní ochranu dětí.

Provádí poradenskou činnost v souladu se zákonem o sociálně-právní ochraně dítěte.

Ukládá výchovná opatření dle zákona o sociálně-právní ochraně dětí, popř. podává k soudu návrh na uložení těchto opatření, na prodloužení doby trvání tohoto výchovného opatření nebo na jeho zrušení.

Sleduje dodržování práv dítěte ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy, v domovech pro osoby se zdravotním postižením a v dětských domovech pro děti do 3 let věku. Vydává písemný souhlas s pobytem dítěte mimo ústav, navštěvuje rodiče dítěte, kterému byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova.

Oznamuje Krajskému úřadu děti vhodné k umístění do náhradní rodinné péče.

Podává k soudu návrh na:

- Na nařízení ústavní výchovy;
- na prodloužení nebo zrušení ústavní výchovy;
- na svěřeni dítěte do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, na prodloužení doby trvání tohoto svěřeni a na zrušení rozhodnutí o svěřeni dítěte do tohoto zařízení.

Poskytuje soudu součinnost při výkonu rozhodnutí o výchově nezletilých dětí.

Podává soudu návrh na vydání předběžného opatření podle zvláštního právního předpisu.

Na žádost je povinen poskytnout:

- Soudu a správnímu úřadu údaje potřebné pro občanské soudní řízení a správní řízení;
- orgánu činnému v trestním řízení údaje potřebné pro trestní řízení;
- orgánu sociálního zabezpečení, orgánu pomoci v hmotné nouzi a orgánu státní sociální podpory údaje potřebné pro rozhodování o sociálních dávkách, a to v rozsahu odpovídajícím potřebám řízení před těmito orgány;
- školským zařízením pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy, domovům pro osoby se zdravotním postižením a dětským domovům pro děti do 3 let věku informace o poměrech v rodině dítěte, které bylo do tohoto zařízení umístěno na základě rozhodnutí soudu, a je-li tomuto dítěte zprostředkována pěstounská péče nebo osvojení, též informace o postupu při tomto zprostředkování;
- věznic, ve které mladistvý vykonává trest odnětí svobody, informace potřebné pro dosažení účelu trestu;
- obecní policii údaje v rozsahu nezbytném pro plnění úkolů obecní policie.

Dále je povinen:

- Orgánu činnému v trestním řízení oznámit skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán na dítěti trestný čin, nebo že dítě bylo použito ke spáchání trestného činu, nebo že dochází k násilí mezi rodiči, jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte a dalšími fyzickými osobami v domácnosti obývané dítětem, nebo že není plněna vyživovací povinnost k dítěti;

- Probační a mediační službě poskytnout na její žádost informace v rozsahu potřebném pro trestní řízení;
- oznámit krajské pobočce Úřadu práce, která povolila výkon umělecké, kulturní, sportovní nebo reklamní činnosti dítěte podle zvláštního právního předpisu, skutečnosti, které odůvodňují zahájení řízení o zákazu činnosti dítěte, je povinen sledovat, zda došlo k nápravě;
- poskytnout Veřejnému ochránci práv informace, které si vyžádá při šetření podle zvláštního zákona.

Vede příslušnou evidenci a spisovou dokumentaci.

Aplikuje do praxe Standardy kvality sociálně-právní ochrany.

Dále plní úkoly vyplývající ze zákona o sociálně-právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb., v platném znění.

Je oprávněnou úřední osobou ve smyslu zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a to k úkonům správního orgánu v řízení:

1. Podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí v platném znění;
2. uložení pokuty dle § 58 odst. 4 zák. č. 128/2000 Sb., o obcích v platném znění.

V případě nutnosti plní úkoly uložené nadřízenými i nad rámec této pracovní náplně, tyto úkoly nesmějí být v rozporu s jeho schopnostmi, odbornými znalostmi a se zákoníkem práce.

2.3.1. Kvalifikační požadavky

Odbornou způsobilostí k výkonu povolání sociálního pracovníka je

- vysokoškolské vzdělání získané studiem v bakalářském, magisterském nebo doktorském studijním programu zaměřeném na sociální práci, sociální politiku, sociální pedagogiku, sociální péči, sociální patologii, právo nebo speciální pedagogiku, akreditovaném podle zvláštního právního předpisu,

2.3.2. Osobnostní předpoklady

- bezúhonnost
- řídí se etickým kodexem sociálních pracovníků
- empatický, kreativní
- schopen celoživotního vzdělávání
- schopen týmové spolupráce
- vnímavý, chápavý, umí komunikovat
- orientuje se v platné legislativě

2.4. Pěstounská péče, osvojení

Vede agendu náhradní rodinné péče.

Sleduje vývoj dětí, které byly svěřeny do výchovy jiných fyzických osob než rodičů.

Vyhledává děti, kterým je třeba zajistit péči v náhradním rodinném prostředí formou pěstounské péče nebo osvojení a vede o nich spisovou dokumentaci.

Vyhledává osoby vhodné stát se osvojiteli nebo pěstouny a vede o nich spisovou dokumentaci.

Poskytuje osobám vhodným stát se osvojiteli nebo pěstouny poradenskou pomoc související

s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče, zejména v otázkách výchovy dítěte. Podává soudu vyjádření v řízení o svěřením dítěte do pěstounské péče nebo v řízení o osvojení dítěte.

Na žádost poskytuje:

- Krajské pobočce Úřadu práce údaje potřebné pro podání návrhu soudu na stanovení výživného a návrhu na výkon rozhodnutí, jde-li o výživné na děti svěřené do pěstounské péče nebo převzato budoucím pěstounem na základě rozhodnutí obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

Poskytuje soudu součinnost při výkonu rozhodnutí o výchově nezletilých dětí.

Podává soudu návrh na vydání předběžného opatření podle zvláštního právního předpisu.

Vykonává funkci opatrovníka a poručníka, činí neodkladné úkony v zájmu dítěte a jeho zastoupení v době, kdy není dítěti ustanoven poručník nebo dokud se ustanovený poručník neujme své funkce.

Vede příslušnou evidenci a spisovou dokumentaci.

Aplikuje do praxe Standardy kvality sociálně-právní ochrany.

Dále plní úkoly vyplývající ze zákona o sociálně-právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb., v platném znění.

Je oprávněnou úřední osobou ve smyslu zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a to k úkonům správního orgánu v řízení:

1. Podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí v platném znění;
2. uložení pokuty dle § 58 odst. 4 zák. č. 128/2000 Sb., o obcích v platném znění.

V případě nutnosti plní úkoly uložené nadřízenými i nad rámec této pracovní náplně, tyto úkoly nesmějí být v rozporu s jeho schopnostmi, odbornými znalostmi a se zákoníkem práce.

2.4.1. Kvalifikační požadavky

Odbornou způsobilostí k výkonu povolání sociálního pracovníka je

- vysokoškolské vzdělání získané studiem v bakalářském, magisterském nebo doktorském studijním programu zaměřeném na sociální práci, sociální politiku, sociální pedagogiku, sociální péči, sociální patologii, právo nebo speciální pedagogiku, akreditovaném podle zvláštního právního předpisu,

2.4.2. Osobnostní předpoklady

- bezúhonnost
- řídí se etickým kodexem sociálních pracovníků
- empatický, kreativní
- schopen celoživotního vzdělávání
- schopen týmové spolupráce
- vnímavý, chápavý, umí komunikovat
- orientuje se v platné legislativě

Přílohy standardu:

Příloha č. 11 - Organizační řád Městského úřadu Český Krumlov

